

Ηλεκτρονική III

6^ο εξάμηνο

Εργαστηριακές Ασκήσεις και προσομοιώσεις με το SPICE

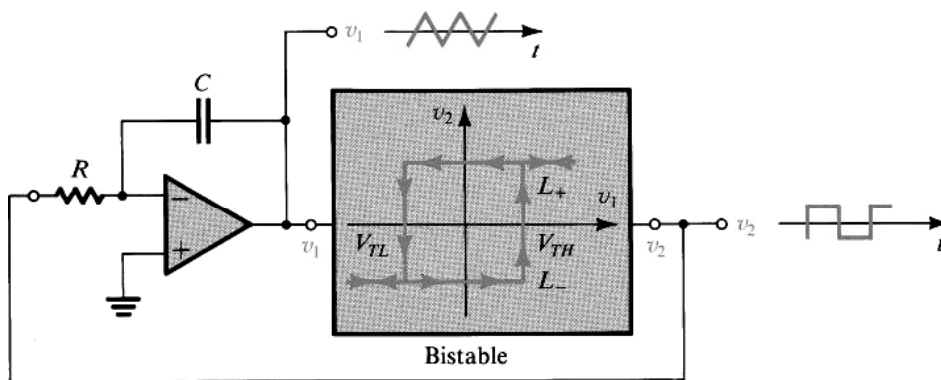
- **1. Γεννήτρια τριγωνικών κυματομορφών**
- 2. Γεννήτρια κλιμακωτής τάσης

1/10

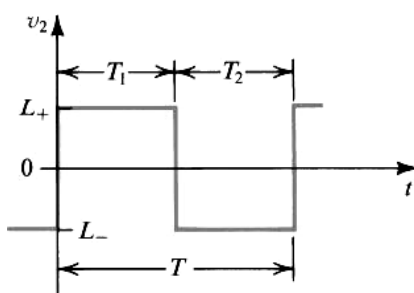
Αλκης Χατζόπουλος - Εργαστήριο Ηλεκτρονικής – Τμ.Η.Μ.Μ.Υ. – Α.Π.Θ.

Ηλεκτρονική III

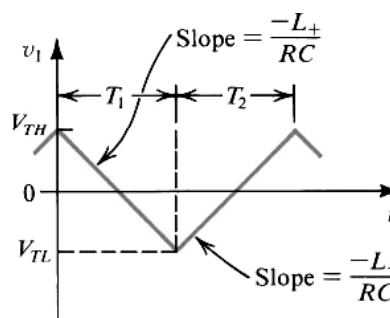
Γεννήτρια τριγωνικών κυματομορφών

(a)

(b)

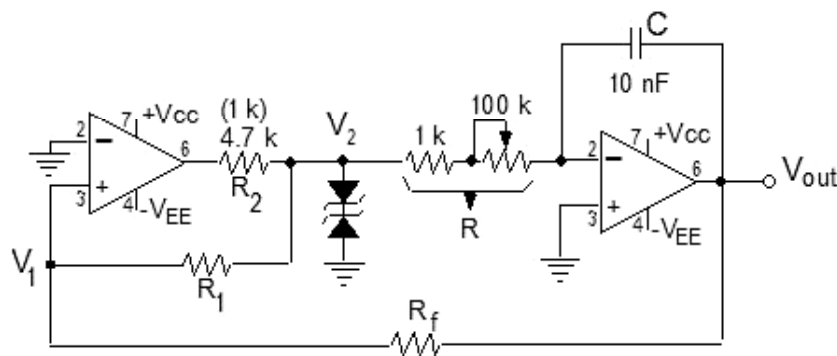
(c)

$$\frac{V_{TH} - V_{TL}}{T_1} = \frac{L_+}{CR}$$

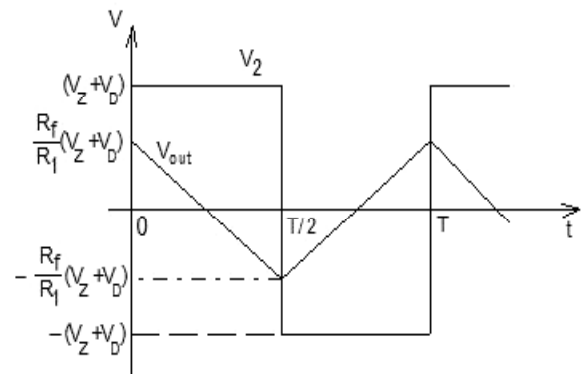
$$T_1 = CR \frac{V_{TH} - V_{TL}}{L_+}$$

$$\frac{V_{TH} - V_{TL}}{T_2} = \frac{-L_-}{CR}$$

$$T_2 = CR \frac{V_{TH} - V_{TL}}{-L_-}$$

Σχήμα 1. Κύκλωμα γεννήτριας.

Σχήμα 2. Κυματομορφές V_{out} και V_2 .

3

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

$$V_o(t) = -(1/C) \int i_C dt + V_o(0) \quad (1)$$

Στο διάστημα $0 < t \leq T/2$ το ρεύμα i_C είναι σταθερό και ίσο με V_2 / R , αφού η τάση V_2 είναι σταθερή. Έτσι η εξίσωση (1) γίνεται:

$$V_o(t) = (-V_2 / RC) t + V_o(0) \quad (2)$$

και για $t = T/2$ προκύπτει:

$$T = (2RC / V_2) [V_o(0) - V_o(T/2)] \quad (3)$$

Το ρεύμα εισόδου του τελεστικού ενισχυτή (συγκριτή) θεωρείται αμελητέο, οπότε το πλάτος του τριγωνικού σήματος εξόδου υπολογίζεται από τη σχέση :

$$(V_1 - V_2) / R_1 = (V_o - V_1) / R_f \quad (4)$$

με την παρατήρηση ότι τις χρονικές στιγμές $t = kT/2$, $k = 0, 1, 2, \dots$ που γίνεται η εναλλαγή στο συγκριτή, θα ισχύει $V_1 = 0$. Αρα το πλάτος τις στιγμές αυτές θα είναι:

$$V_o = -V_2 (R_f / R_1) \quad (5)$$

Λαμβάνοντας υπόψη τις εξισώσεις (3) και (5) και θέτοντας $V_o(0) = -V_o(T/2) = V_2(R_f / R_1)$, η περίοδος του τριγωνικού σήματος γίνεται:

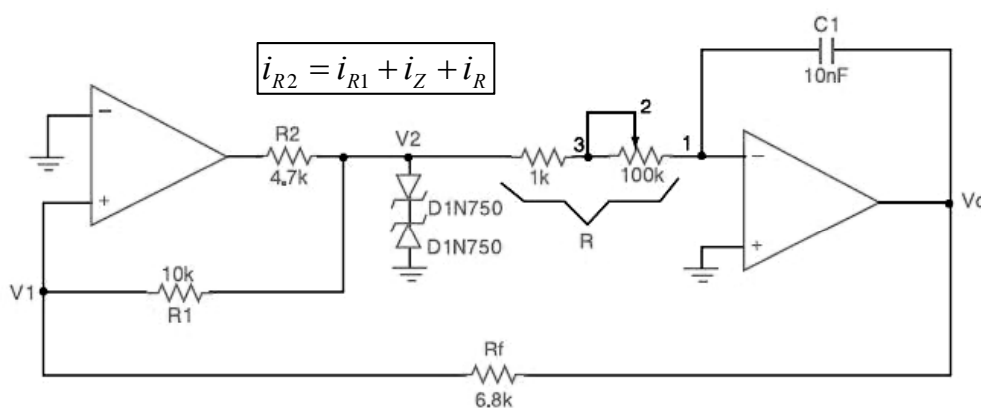
$$T = (2RC) 2 (R_f / R_1) = 4RC (R_f / R_1) \quad (6)$$

4

1. Να κατασκευαστεί το κύκλωμα του σχήματος 1.
2. Για μία ενδιάμεση τιμή της R να παρατηρηθούν στον παλμογράφο οι κυματομορφές V_0 , V_1 , V_2 και να σχεδιαστούν σε βαθμολογημένους άξονες. Η κυματομορφή V_2 δεν πρέπει να έχει καμία παραμόρφωση.
3. Να εξηγηθεί η κυματομορφή V_1 με βάση τον τρόπο λειτουργίας της γεννήτριας.
4. Να μετρηθεί η περίοδος T και η αντίστοιχη τιμή της αντίστασης R και να επαληθευτεί η σχέση (6).
5. Να βρεθεί η μέγιστη συχνότητα σωστής λειτουργίας του κυκλώματος f_{max} . Σαν f_{max} θεωρούμε τη συχνότητα στην οποία η V_2 μόλις αρχίζει να παραμορφώνεται. Να εξηγηθεί η παραμόρφωση και η μείωση του πλάτους της V_2 καθώς και η παραμόρφωση της εξόδου για μικρότερες τιμές της R .
6. Να μετρηθεί ο ρυθμός ανόδου ($V/\mu s$) των τετραγωνικών παλμών του V_2 για την f_{max} .
7. Να επαναληφθούν τα βήματα 5 και 6 για αντίσταση $R_2=1\text{ k}\Omega$. Να σημειωθούν οι παρατηρήσεις και να εξηγηθεί η βελτίωση της συμπεριφοράς.
8. Πως μπορεί να ρυθμιστεί το πλάτος του τριγωνικού σήματος; Να γίνει δοκιμή με αντικατάσταση αντιστάσεων. Είναι δυνατή η ρύθμιση του πλάτους χωρίς να επηρεάζεται η συχνότητα;

5

Προσομοίωση με το SPICE

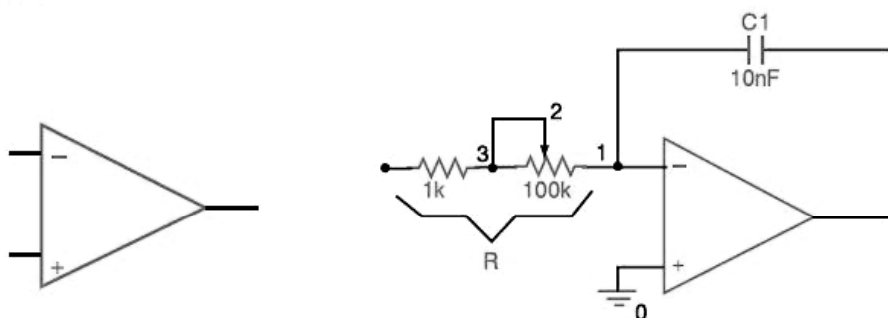
$$V_0(t) = -(1/C) \int_0^t i_c dt + V_0(0)$$

$$V_0(t) = (-V_2 / RC)t + V_0(0)$$

$$T = (2RC / V_2) [V_0(0) - V_0(T/2)]$$

$$(V_1 - V_2) / R_1 = (V_0 - V_1) / R_f$$

Εικόνα 11.1 Κύκλωμα Γεννήτριας

$$T = 4RC \frac{R_f}{R_1} \text{ (σε seconds)}$$

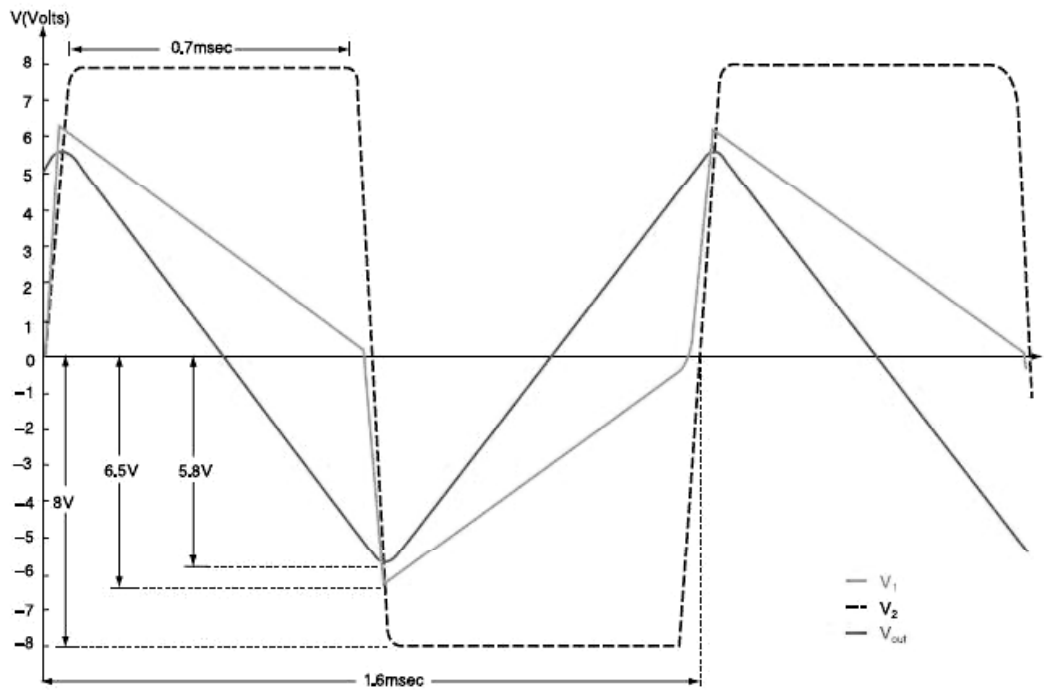
$$V_0 = -V_2 \frac{R_f}{R_1} \text{ (σε Volts)}$$

Εικόνα 11.2 Συγκριτής

Εικόνα 11.3 Ολοκληρωτής

6

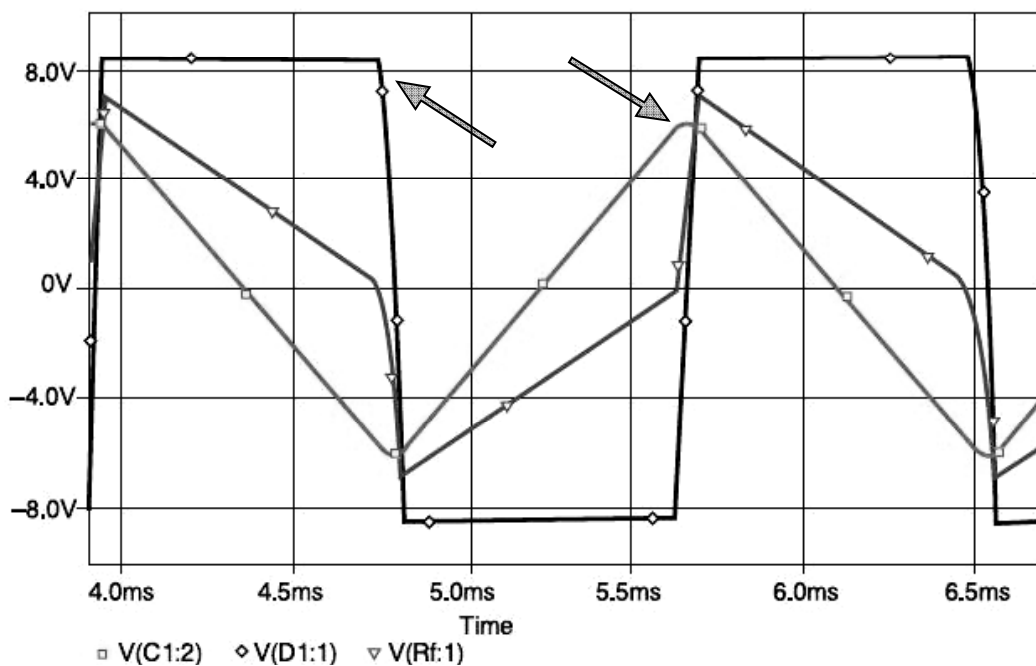
Κυματομορφές λειτουργίας

Εικ. 11.4 Κυματομορφές V_0 , V_1 , V_2

7

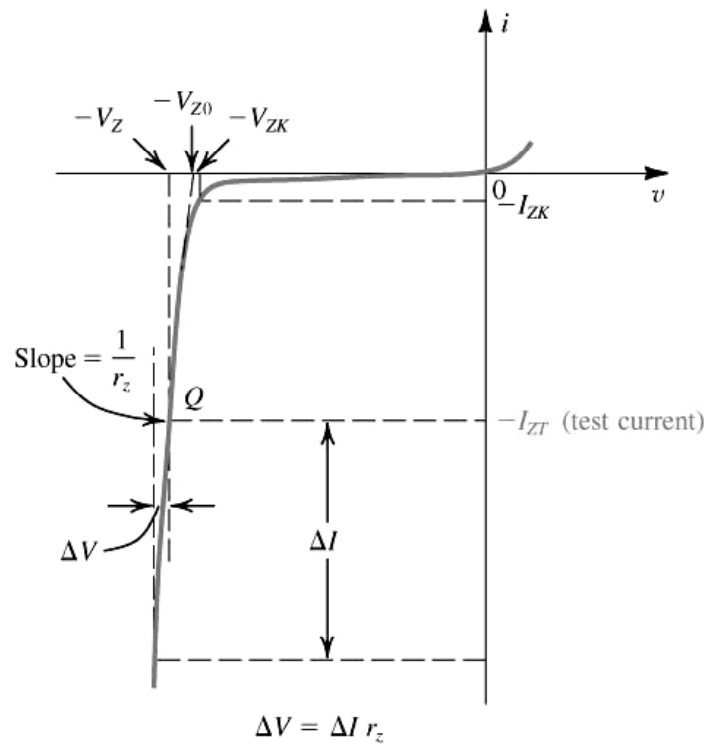
Κυματομορφές λειτουργίας με το SPICE

Εικόνα 11.6 Κυματομορφές των τάσεων στα σημεία V_0 , V_1 και V_2

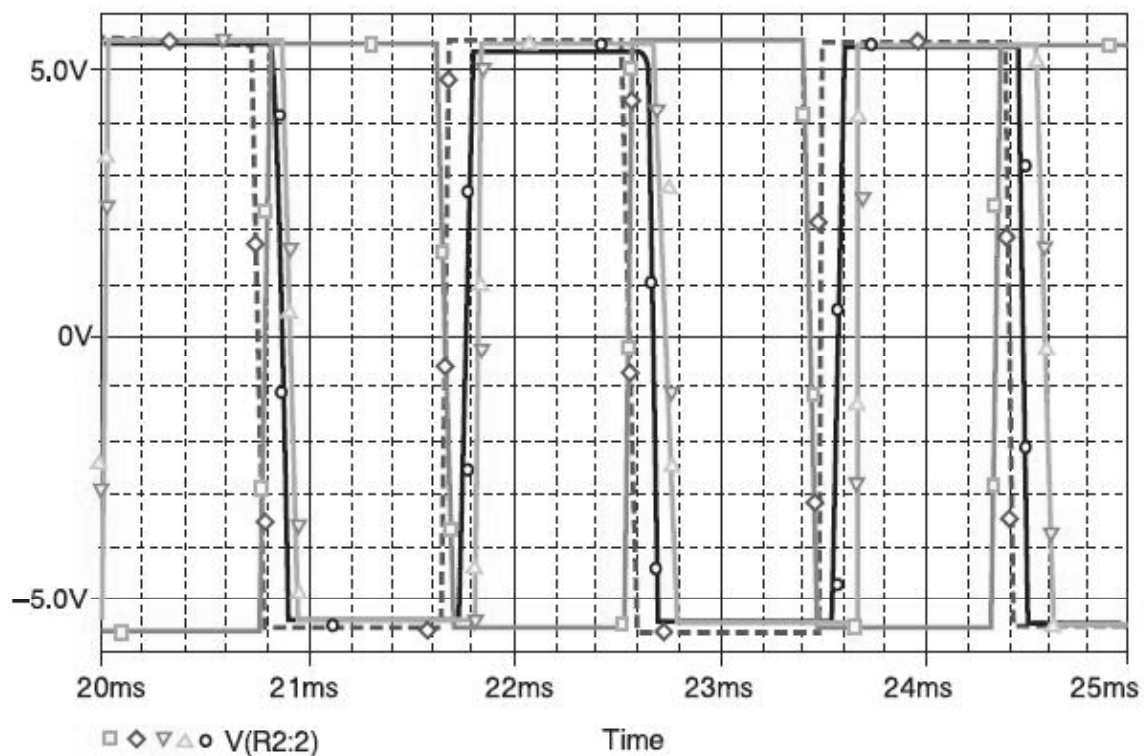
8

Χαρακτηριστική Zener

9

Κυματομορφές V2 – παραμετρική ανάλυση ως προς R2

Εικόνα 11.9 Παραμετρική Ανάλυση V_2 συναρτήσει της αντίστασης R_2 (για τιμές 100Ω, 200Ω, 300Ω, 500Ω, 1kΩ, κατ' αντιστοιχία με τα σύμβολα και για $R_5 = 57.7k\Omega$)

10/10